

โครงการส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี

Project of Passing Knowledge through Free Books

วีระชัย อินทรอนันต์

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย e-mail: aob_369@hotmail.com

บทคัดย่อ

ทรัพยากรสารสนเทศแบบได้เปล่า หรืออภินันทนาการ หรือการได้รับบริจาค คือ หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดโดยไม่ต้องใช้เงินในการจัดซื้อ อาจได้มาโดยการรับบริจาค และขอรับบริจาค จากบุคคลหรือหน่วยงาน ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ถือเป็น การประชาสัมพันธ์หน่วยงานองค์กรนั้นๆ หรือการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นที่ระลึก ในโอกาสสำคัญต่างๆ ด้วย หนังสือบริจาคเป็นทรัพยากรที่มีความหลากหลายของเนื้อหา จัดว่าเป็นสารสนเทศที่น่าสนใจ และมี ให้บริการอยู่ในห้องสมุดจำนวนไม่น้อย และด้วยจำนวนของทรัพยากรที่ได้รับอาจจะมีจำนวนมาก ไม่ สามารถนำขึ้นชั้นให้บริการได้ทั้งหมด และมีเนื้อที่จัดเก็บหนังสือได้ไม่เพียงพอ จึงได้มีการพัฒนาโครงการ “ส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี” ขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระจายหนังสือ หรือทรัพยากรสารสนเทศไปสู่ ผู้อ่าน ผู้สนใจในหลายๆช่องทาง และเป็นการแก้ไขปัญหาจำนวนหนังสือบริจาคที่มีจำนวนมากเกินไป มุ่งเน้นให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดเกิดความรักการอ่าน และเป็นการสร้างความคุ้มค่าให้กับทรัพยากรแบบได้ เปล่า หรือหนังสือบริจาคให้มากที่สุด

การจัดโครงการ “ส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี” มีการจัดมุมเพื่อเป็นพื้นที่ในการจัดวางหนังสือ เพื่อสร้างจุดสนใจให้กับผู้ใช้บริการ สามารถเลือกหยิบอ่านหรือนำกลับบ้านได้ บริเวณชั้น 1 ห้องวารสาร และจะดำเนินการตรวจนับยอดทรัพยากรคงเหลือในแต่ละเดือน มีการเพิ่มเติมและจัดวางเนื้อหาของ หนังสือที่มีความหลากหลายอยู่เสมอ โดยคิดว่าบุคคลหลายคน ก็ย่อมมีความสนใจในเนื้อหาที่ต่างกัน จาก การดำเนินโครงการจำนวน 6 เดือนที่ผ่านมา ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2557 มีหนังสือบริจาคใน โครงการไปแล้ว และเตรียมไว้ในโครงการทั้งสิ้น 862 เล่ม จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการ โดยการสุ่ม ตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 10 คน จากอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา พบว่าโครงการดังกล่าวน่าสนใจ หนังสือที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นหนังสือทั่วไปที่ให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น หนังสือ 58 คำตอบอาเซียน ASEAN Minibook หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา หนังสือความรู้ธรรมชาติ

บทสวดต่างๆ สำหรับวัตถุประสงค์ของผู้เข้าร่วมโครงการ ต้องการนำหนังสือไปอ่านเพิ่มพูนความรู้และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อส่งต่อหนังสือให้กับบุตรหลาน เพื่อน และบุคคลที่รู้จักตามลำดับ

คำสำคัญ: การส่งเสริมการเรียนรู้, การอ่าน, หนังสือฟรี

Abstract

Free, complementary or donated information resources are books provided free of charge for a library. The books are provided by means of donation by any individual or agency hoping to disseminate knowledge, information and general news. The agency can use the related information to advertise itself. Certain books are published in a special occasion and distributed as complimentary. Donated books are resources with diverse content and are considered as the interesting information. A lot of donated books are provided in the library. With an increasing number of donated books, the library cannot provide all of them on the limited shelves and there is not enough room to store them. Thus, the Project of "Passing Knowledge through Free books" was established as a unit to distribute books or information resources to readers and interested individuals in different ways hoping that the library users enjoy reading books. The library users are also expected to use what they have learned from reading and to make use of the free information or the donated books as much as possible.

The Project of "Passing Knowledge through Free books" has allocated the zone for books display on the first floor called "the Journal Room" to attract the attention of the library users. The library users can read the books in the library or borrow them to read at home. A number of books are monthly checked and counted. Some new books with different content are regularly added and rearranged bearing in mind that a different individual is interested in the different content. The project has been operated for 6 months and 862 books have been donated and available. To evaluate the project, 10 users including the instructors, the personnel and the students were selected by means of simple sampling method and interviewed. The result indicated that the project

is an interesting one. Most of the donated books were the ones with different kinds of knowledge such as 58 Answers on ASEAN, ASEAN Mini book, Songkhla Tour Guide Booklet, Thamma books and praying sermons. In addition, the purpose of the project participants is to pass the books to their descendants, friends and acquaintances respectively.

Keyword: Learning Promoting, Reading, Free Books

บทนำ

ทรัพยากรสารสนเทศแบบได้เปล่า หรืออภินันทนาการ หรือการได้รับบริจาค คือ หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดโดยไม่ต้องใช้เงินในการจัดซื้อ อาจได้มาโดยการรับบริจาค และขอรับบริจาค จากบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ถือเป็น การประชาสัมพันธ์หน่วยงานองค์กรนั้นๆ หรือการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นที่ระลึก ในโอกาสสำคัญต่างๆด้วย หนังสือบริจาคเป็นทรัพยากรที่มีความหลากหลายของเนื้อหา จัดว่าเป็นสารสนเทศที่น่าสนใจ และมีให้บริการอยู่ในห้องสมุดจำนวนไม่น้อย และด้วยจำนวนของทรัพยากรที่ได้รับอาจจะมีจำนวนมากไม่สามารถนำขึ้นชั้นให้บริการได้ทั้งหมด และมีเนื้อที่จัดเก็บหนังสือได้เพียงพอ จึงได้มีการพัฒนาโครงการ “ส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี” ขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระจายหนังสือ หรือทรัพยากรสารสนเทศไปสู่ผู้อ่าน ผู้สนใจในหลายๆช่องทาง เป็นการแก้ไขปัญหาจำนวนหนังสือบริจาคที่มีจำนวนฉบับมากเกินไป และให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดเกิดความรักการอ่าน รักในตัวหนังสือ และเป็นการสร้างความคุ้มค่าให้กับทรัพยากรแบบได้เปล่า หรือหนังสือบริจาคให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศบริจาคที่มีอยู่
2. เพื่อเป็นการกระจายหนังสือ และลดปัญหาหนังสือบริจาคที่ได้รับมาจำนวนมาก
3. เพื่อให้ผู้ใช้บริการห้องสมุด เห็นความสำคัญของการอ่านและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

1. เสนอโครงการให้กับผู้บริหาร และขออนุมัติดำเนินโครงการ
2. ประสานงานกับบรรณารักษ์ในส่วนงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อคัดแยกหนังสือที่ต้องการ

การดำเนินงานหนังสือบริจาค

- การรับบริจาค
 - บุคคลนำมาบริจาค

- ผู้บริจาคกรอกแบบฟอร์มการบริจาคให้กับห้องสมุด พร้อมทั้งลงรายการหนังสือที่บริจาคด้วย และห้องสมุดทำหนังสือตอบขอบคุณไปยังผู้บริจาค
 - หน่วยงานต่าง ๆ ส่งมาบริจาค
 - ห้องสมุดทำหนังสือตอบขอบคุณไปยังหน่วยงานนั้น ๆ
 - การดำเนินการหนังสือบริจาคเข้าห้องสมุด
 - บรรณารักษ์คัดเลือกหนังสือบริจาค จัดแยกหนังสือออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือทั่วไป, รายงานการวิจัย, หนังสืออ้างอิง, นวนิยาย, เรื่องสั้น เป็นต้น
 - วิเคราะห์หมวดหมู่ กำหนดหัวเรื่อง บันทึกรายการบรรณานุกรมลงฐานข้อมูลตามประเภทของหนังสือ และดำเนินการทางด้านงานเทคนิคเพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้สืบค้นหาข้อมูลได้โดยสะดวกรวดเร็ว
 - จัดเตรียมหนังสือออกให้บริการ และจัดเก็บขึ้นชั้นร่วมกับหนังสืออื่น ๆ แยกตามประเภทของหนังสือ
 - การดำเนินการหนังสือบริจาคเข้าโครงการส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี
 - บรรณารักษ์รวบรวมหนังสือบริจาคหลังจากการดำเนินการเพื่อให้บริการเรียบร้อยแล้ว (นำขึ้นชั้นบริการ 3-5 เล่ม จากจำนวนที่ได้รับทั้งหมด) จำนวนที่เหลือหลายๆ ฉบับ จะนำเข้าโครงการฯ
 - บรรณารักษ์คัดเลือกหนังสือบริจาคเล่มที่มีจำนวนหน้าน้อยไม่ถึง 100 หน้า หรือขนาดเล็กเกินไป ดำเนินการรวบรวมเพื่อเข้าสู่โครงการฯ
 - จัดเก็บข้อมูลหนังสือบริจาค และแยกจัดเก็บเพื่อใช้เพิ่มเติมหนังสือในมุมของโครงการต่อไป
3. การดำเนินโครงการ ทางห้องสมุดจัดพื้นที่/มุม สำหรับบริการ โดยหนังสือที่นำเข้าโครงการส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือทั่วไป นวนิยาย, เรื่องสั้น และการ์ตูน ในการจัดวางหนังสือที่เข้าร่วมโครงการ จะแยกตามเนื้อหา ขนาดของหนังสือ และจัดโชว์หน้าปกของหนังสือ เพื่อเป็นจุดสนใจและสร้างความสวยงามให้กับมุมหนังสือฟรีที่จัดขึ้น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในตัวหนังสือ เกิดความรักในหนังสือและการอ่าน ตลอดถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย
4. ทำการประชาสัมพันธ์โครงการ “ส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี” ในหลายช่องทางเพื่อให้เข้าถึงผู้ชมมากที่สุด เช่น การปิดป้ายประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ผ่านหน้าเว็บไซต์ หน้าเว็บเพจเฟซบุ๊ก เป็นต้น
5. การประเมินผลกิจกรรม มีการสรุปยอดหนังสือที่ผ่านการบริจาค และการสัมภาษณ์ผู้ร่วมโครงการ

ผลการดำเนินการและอภิปรายผล

การจัดโครงการ “ส่งต่อความรู้ด้วยหนังสือฟรี” มีการจัดมุมเพื่อเป็นพื้นที่ในการจัดวางหนังสือเพื่อสร้างจุดสนใจให้กับผู้ใช้บริการ สามารถเลือกหยิบอ่านหรือนำกลับบ้านได้ บริเวณชั้น 1 ห้องวารสาร โดยหนังสือดังกล่าวนี้ไม่จำเป็นต้องนำคืนห้องสมุด แต่หากผู้ใช้บริการ หรือผู้สนใจอ่านหนังสือแล้ว และเห็นว่าหนังสือดังกล่าวยังเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้อื่นอีก จะคืนให้แก่ห้องสมุดก็ได้ ห้องสมุดจะดำเนินการตรวจนับยอดทรัพยากรคงเหลือในแต่ละเดือน มีการเพิ่มเติมหนังสือ และจัดวางเนื้อหาของหนังสือที่มีความหลากหลายอยู่เสมอ โดยคิดว่าบุคคลหลายคน ก็ย่อมมีความสนใจในเนื้อหาที่ต่างกัน จากการดำเนินโครงการจำนวน 6 เดือนที่ผ่านมา ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2557 มีหนังสือบริจาคที่เข้าร่วมโครงการไปแล้ว และเตรียมไว้ในโครงการทั้งสิ้น 862 เล่ม และหนังสือที่มีผู้ใช้บริการสนใจนำไปอ่านจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการ โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 10 คน จากอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา โดยประเด็นในการสัมภาษณ์จะถามถึงประเภทหนังสือที่เลือก ความต้องการที่จะนำไปใช้และความคิดเห็นโดยภาพรวมของโครงการ ซึ่งพบว่าโครงการดังกล่าวน่าสนใจ หนังสือที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นหนังสือทั่วไปที่ให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น หนังสือ 58 คำตอบอาเซียน, ASEAN Mini book, หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา, หนังสือความรู้ธรรมชาติต่างๆ สำหรับวัตถุประสงค์ของผู้เข้าร่วมโครงการ ต้องการนำหนังสือไปอ่านเพิ่มพูนความรู้และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อส่งต่อหนังสือให้กับบุตรหลานเพื่อน และบุคคลที่รู้จักตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ห้องสมุดต่างๆสามารถนำโครงการไปประยุกต์ใช้ และขยายโครงการให้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง หรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับเยาวชนผู้จะเป็นกำลังของชาติต่อไป

รายการอ้างอิง

พูนศักดิ์ สักกทัตติยกุล. (2555). *ประโยชน์ของหนังสือ*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.thaigoodview.com/node/148745> วันที่สืบค้น 25 กรกฎาคม 2557.

ภนิดา จิตนุกูล. (2549). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการ และการใช้สารสนเทศของนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้*. สงขลา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.